

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: N. L., narozený dne X.
státní příslušnost X.
t.č. X.
zastoupený advokátem Mgr. Ladislavem Bártou
sídlem Purkyňova 6, 702 00 Ostrava

proti
žalovanému: Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy,
sídlem Kaplanova 2055/4, 148 00 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 11. 2021, č. j. KRPA-302363-16/ČJ-2021-000022-ZSV

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „žalovaný“), jímž byl podle ust. § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o pobytu cizinců**“), žalobce zajištěn s tím, že doba zajištění byla stanovena na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody.

II. Žalobní body

2. Žalobce namítal, že žalovaný dostatečně a přezkoumatelně nevyhodnotil realizovatelnost účelu zajištění, tj. reálnou proveditelnost žalobcova vyhoštění do Tuniska. Žalovaný podrobně popsal své zkušenosti s opakovaným zajišťováním žalobce a rovněž důvody, pro které nebylo možné realizovat jeho vyhoštění v době zcela nedávné, tj. v průběhu jeho posledního zajištění, které bylo ukončeno 11. 8. 2021. Žalovanému se podařilo zajistit náhradní doklady i letenky komerčním letem, ovšem žalobce projevil zcela enormní snahu neodletět a svým odporem před nástupem do letadla přiměl kapitána letu k rozhodnutí o nepřipuštění žalobce na palubu letadla, k čemuž došlo v dubnu 2021. Žalobce pak dlouhodobě prokazuje, že tento jeho postoj je zcela trvalý a neměnný. Žalovaný následně reagoval snahou o provedení deportace ve vlastní technické režii, zajistil pronájem vojenského armádního letadla, ovšem tuto snahu zhatilo Tunisko, které odmítlo dát k takové akci svolení s odkazem na neexistenci právní úpravy umožňující tuto deportaci. K tomuto jasně formulovanému nesouhlasu došlo nedlouho před propuštěním žalobce. Žalobce poukazuje na to, že žalovanému musí být zřejmé, že není schopen dosáhnout realizace jeho vyhoštění, neboť žalobce k němu neposkytne elementární součinnost a postoj Tuniska pak maří provedení deportace armádním speciálem. Další žalobcovo zajištění tedy není prostředkem k realizaci žalobcova vyhoštění, nýbrž fakticky opatřením zamezujícím jeho nelegálnímu pobytu na území České republiky (dále jen „ČR“), či dokonce opatřením represivním „trestajícím“ jeho nepřijatelné chování. Takové využití institutu zajištění podle zákona o pobytu cizinců ovšem nelze v demokratickém právním státě připustit, protože instituty veřejného práva i instituty zásadně zasahující do základního práva na lidskou svobodu lze využít pouze striktně za účelem, za nímž byly do právního řádu zakotveny.
3. Žalobce k tomu poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 242/2016-24 ze dne 4. 1. 2017, v němž Nejvyšší správní soud řešil otázku nemožnosti zajištění občana Íránu, u nějž Írán odmítl poskytnout potřebnou součinnost při realizaci vyhoštění, k čemuž uvedl mimo jiné: *„S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud přisvědčil argumentaci stěžovatele, že existuje zásadní překážka realizace jeho vyhoštění. Městský soud si sice povšiml, že je dána objektivní překážka realizace správního vyhoštění stěžovatele, nevěnoval jí však náležitou pozornost a patřičně ji nezohlednil, přestože má zásadní význam pro posouzení zákonnosti rozhodnutí žalované o prodloužení zajištění stěžovatele. Trvala-li překážka vyhoštění stěžovatele spočívající v tom, že domovský stát odmítá stěžovateli vydat náhradní doklady a převzít jej, měla žalovaná řádně posoudit, zda tato překážka i nadále existuje, zda došlo k nějaké změně v přístupu íránských státních orgánů ve vztahu ke stěžovateli, a dále měla zvážit, zda se zřetelem na tuto překážku může rozhodnout o prodloužení zajištění stěžovatele pro účely správního vyhoštění, jak to učinil výše Nejvyšší správní soud. Žalovaná však v tomto ohledu postupovala pouze formálně, když paušálně argumentovala hypotetickou možností, že v prodloužené době zajištění již bude vydán náhradní cestovní doklad a bude tak moci být realizováno správní vyhoštění*

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

stěžovatele, přestože zjištěné skutečnosti svědčí, jak uvedeno výše, o opaku. Pokud tedy žalovaná a posléze i městský soud dospěly k závěru, že vyhoštění stěžovatele je pravděpodobné, je tento jejich závěr v rozporu se zjištěným skutkovým stavem, a tudíž nesprávný.“

4. Rovněž v případě žalobce muselo být žalovanému zjevné, že účelu zajištění bude dosaženo pouze v případě, že se mu podaří žalobce psychicky zlomit či že bude přijata Tuniskem požadovaná právní úprava provádění násilné deportace na jeho území. Žádný z těchto předpokladů není realistický a nic tomu nenasvědčuje. Byť si žalovaný může o jednání žalobce myslet cokoliv, stále se jedná o subjekt se základními právy a lidskou důstojností, tudíž nelze připustit, aby se mohl pokoušet zlomit jeho vůli setrvat na území ČR zneužitím institutu zajištění za účelem správního vyhoštění, což se mu dosud nepodařilo. Navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve svém vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Je pravdou, že žalobce byl žalovaným již několikrát zajištěn, kdy z důvodu žalobcem podaných opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany, špatné situace v souvislosti s pandemií COVID 19, nemožnosti zajištění náhradního cestovního dokladu žalobci, či zmaření správního vyhoštění ze strany žalobce, kdy byl tento vykázán z přepravy kapitánem letadla pro nevhodné a agresivní chování, a na základě uvedeného nedošlo k realizaci správního vyhoštění žalobce do domovské země. Správní orgán je přesvědčen, že samotnému aktu vyhoštění žalobce již nic nebrání. Pokud mu bude vydán náhradní cestovní doklad a zajištěn komerční let s eskortou, je vyhoštění žalobce zcela reálné. U žalobce je již ověřena jeho totožnost zastupitelským úřadem Tuniska. K přípravě a samotné realizaci správního vyhoštění žalobce je dle ustanovení § 163 odst. 1 písm. i) zákona o pobytu cizinců příslušné Ředitelství služby cizinecké policie (dále jen „ŘSCP“), které zajišťuje letenku, nebo vyjednává průvoz žalobce přes jiné státy Evropské unie, kdy je nutné zajistit policejní eskortu přes dotčené státy, a komunikuje o vzetí zpět cizince do domovského státu. ŘSCP bude muset zajistit přes Velvyslanectví Tuniské republiky v Praze vydání nového náhradního cestovního dokladu, neboť u náhradního cestovního dokladu, vydaného žalobci při předchozím plánovaném správním vyhoštění dne 16. 4. 2021, již uplynula doba jeho platnosti. Dle sdělení zastupitelského úřadu náhradní cestovní doklad bude žalobci vystaven pouze v případě, že bude vyhoštěn komerčním letem. V současné době jsou dostupné komerční lety i za účasti eskorty, která bude dle předchozích zkušeností se žalobcem nutností. Na základě uvedeného je tedy reálná možnost realizace správního vyhoštění žalobce do domovské země.
6. Žalovaný je povinen předcházet trestné činnosti a činnosti, která není v souladu se zákonem. V zájmu ochrany veřejného pořádku, bezpečnosti osob a majetku žalovaný shledal, že rozhodnutí o zajištění žalobce je odpovídajícím opatřením směřující nejen k zamezení maření výkonu rozhodnutí správního vyhoštění, ale také jediná forma, která dostatečným způsobem naplní cíl tohoto rozhodnutí, a to ukončit nezákonný pobyt žalobce, který je evidován v informačním systému smluvních států jako nežádoucí cizinec. Žalovaný v případě zajištění žalobce a následné možnosti realizace jeho správního vyhoštění postupoval plně v souladu se zákonem.

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

IV. Obsah správního spisu

7. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti:
8. Dne 14. 11. 2021 byl hlídkou policie kontrolován žalobce, při kontrole se pokusil o útěk, hlídce pak uvedl jméno M. K., podle otisků prstů bylo zjištěno, že jde o žalobce. Lustrací bylo zjištěno, že mu byl vystaven výjezdní příkaz a zdržuje se na území ČR nelegálně.
9. Žalobci bylo dne 15. 11. 2021 vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění č. j. KRPA-302363-14/ČJ-2021-000022-ZSV s dobou zákazu pobytu na území členských států Evropské unie po dobu tří let, podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3, 4 zákona o pobytu cizinců.
10. Napadeným rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 11. 2021 byl žalobce na základě ust. § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců zajištěn na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody, neboť je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.
11. V odůvodnění napadeného rozhodnutí bylo k pobytové historii cizince uvedeno, že od roku 2017 byl opakovaně zajištěn za účelem správního vyhoštění. Dne 1. 9. 2017 byl jmenovaný pod č. j. KRPA-317211/ČJ-2017-000022 zajištěn za účelem správního vyhoštění dle § 124 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Jelikož dne 4. 9. 2017 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, byl ke dni 8. 9. 2017 propuštěn ze zajištění. Dne 19. 9. 2018 bylo vydáno rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, v té době cizinec disponoval cestovním dokladem, ale realizace jeho správního vyhoštění nemohla být uskutečněna z důvodu jeho postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Dne 19. 12. 2018 byl jmenovaný pod č. j. KRPA-475987/ČJ-2018-000022 zajištěn za účelem správního vyhoštění dle § 124 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců, ale jelikož dne 26. 12. 2018 znovu požádal o udělení mezinárodní ochrany, byl ze zajištění propuštěn. Řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo dne 4. 4. 2019 zastaveno pro nepřipustnost. V té době cizinec již nedisponoval cestovním dokladem, ale zajištění náležitostí k realizaci správního vyhoštění bylo pozastaveno z důvodu, že byl v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Dne 26. 8. 2019 byl jmenovaný pod č. j. KRPA-303156/ČJ-2019-000022 zajištěn za účelem správního vyhoštění dle § 124 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Jelikož bylo dodatečně zjištěno, že v případě druhé žádosti o mezinárodní ochranu využil cizinec oprávněných prostředků, které mu nezakládaly oprávnění setrvat na našem území, ale přesto byl nadále v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany, byl dne 28. 8. 2019 propuštěn pro zánik důvodu zajištění. Dne 24. 10. 2019 byl jmenovaný pod č. j. KRPA-369699/ČJ-2019-000022 zajištěn za účelem správního vyhoštění dle § 124 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Dne 25. 10. 2019 požádal znovu o udělení mezinárodní ochrany, avšak řízení bylo usnesením zastaveno, jelikož šlo o další opakovanou žádost. Dne 1. 4. 2020 byl cizinec propuštěn ze zajištění, jelikož vyhlášený nouzový stav a

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

tehdejší opatření s ním spojená neumožňovaly zrealizovat správní vyhoštění jmenovaného do Tuniské republiky. Zajištění náležitostí k realizaci správního vyhoštění nemohlo být dokončeno z důvodu nepříznivé celosvětové situace v souvislosti s pandemií. Následně bylo o zajištění žalobce rozhodnuto rozhodnutím č. j. KRPA-212662-11/ČJ-2020-000022 ze dne 16. 8. 2020, toto zajištění bylo opakovaně prodlužováno, naposledy rozhodnutím ze dne 10. 7. 2021 o 30 dnů. Z tohoto zajištění byl propuštěn dne 11. 8. 2021.

12. Správní orgán v odůvodnění napadeného rozhodnutí shrnul okolnosti předchozích zajištění, shledal, že cizincova nespolupráce ve věci správního vyhoštění je dlouhodobého charakteru a jedná se o trvalý postoj vůči orgánům policie ČR. Při prvním případě zajištění cizinec disponoval cestovním dokladem Tuniské republiky, až následně jej již neměl. Ani v době, kdy byl na svobodě, neučinil žádné kroky k jeho zajištění a ani žádné kroky k vycestování z území členských států EU. Ve věci vyřízení náhradního cestovního dokladu nespolupracoval a odmítal vyplnit potřebné dokumenty, které k vyřízení slouží. Žalovaný odkázal na závěr Ústavního soudu, který v nález ze dne 12. 5. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 10/08, publikovaném pod č. 229/2009 Sb., konstatoval: *„Je zcela v dispozici samotného cizince, zda se chce vyhnout svému zajištění tím, že z území České republiky dobrovolně vycestuje. Pokud tak neučiní, dává zřetelně najevo, že je ochoten strpět omezení osobní svobody zajištěním, a to za podmínek stanovených tuzemským právním řádem.“* Správnímu orgánu je z praxe známo, že nespolupráce cizince ve věci vyřízení náhradního cestovního dokladu netvoří překážku trvalé povahy, která by bránila cizince vyhostit, avšak značně ztěžuje a prodlužuje proces ověření jeho totožnosti (nikoliv znemožňuje).
13. Předchozí zajištění byla ukončena zejména v souvislosti s postavením cizince jako žadatele o udělení mezinárodní ochrany, které znemožňuje realizaci takového vyhoštění. V době, kdy je osoba v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany, je pozastaveno ověřování její totožnosti za účelem vydání náhradního cestovního dokladu, a stejně tak i zajišťování dalších náležitostí k realizaci vyhoštění. Ve většině předchozích zajištění se z tohoto důvodu nepodařilo cizinci doklad opatřit. V případě posledního zajištění, kdy už nezískal postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany, zajišťování náležitostí k vycestování z území (jakož i vystavení náhradního cestovního dokladu) neočekávaně ukončila tehdejší situace, a sice striktní opatření při vyhlášeném nouzovém stavu, která znemožnila vyhoštění do země původu.
14. Dne 16. 4. 2021 byl žalobci vydán náhradní cestovní doklad zastupitelským úřadem Tuniské republiky. Prvotní realizace správního vyhoštění jmenovaného v doprovodu policistů ŘSCP, oddělení doprovodu letadel, se měla uskutečnit dne 27. 4. 2021, na trase Praha-Frankfurt-Tunis s leteckou společností L. Z důvodu nevhodného chování cizince byl však jmenovaný vykázan kapitánem letadla z přepravy. Na základě výše uvedených skutečností se rozhodlo ŘSCP realizovat další správní vyhoštění tak, že uzavřelo dohodu mezi Ministerstvem vnitra ČR a Ministerstvem obrany ČR o pronájmu letadla k uskutečnění letu z letiště Praha-Kbely do Tunisu. Tuniská strana byla o tomto letu informována a předběžně s ním souhlasila. Uvedený let armádním speciálem se měl uskutečnit dne 7. 6. 2021. Dne 3. 6. 2021 byla na ŘSCP doručena z Velvyslanectví Tuniské republiky nóta, kde bylo uvedeno, že tuniská strana s tímto letem nesouhlasí,

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

neboť ČR nemá s Tuniskou republikou bilaterální dohodu týkající se imigrace a readmise, a tudíž chybí právní rámec pro uskutečnění této operace, z tohoto důvodu si tuniská strana tuniské státní příslušníky nepřevzme a ani pro ně nevystaví náhradní cestovní doklady. Velvyslanectví Tuniské republiky dále uvedlo, že si převezme své státní příslušníky a vystaví pro ně náhradní cestovní doklady pouze v případě, že budou vyhošťováni jednotlivě komerčními lety. Na základě shora uvedených skutečností byl dne 7. 6. 2021 zaslán ŘSCP na velvyslanectví dopis, ve kterém je tuniská strana žádána o vlastní zabezpečení návratu žalobce zpět do Tuniské republiky. Na tuto žádost tuniská strana neodpověděla. Současně vstoupilo ŘSCP v jednání s leteckou společností S., která realizuje charterové lety do Tuniské republiky, s přepravou žalobce společnost S. předběžně souhlasila. Dále uvedená společnost sdělila, že letenky je nutné zakoupit u cestovní kanceláře E. T. Následně však byl prodej letenek do Tuniské republiky pozastaven z důvodu nepříznivé situace spojené s epidemií COVID-19, cizinec tak byl dne 11. 8. 2021 ze ZZC Vyšší Lhoty propuštěn s vystaveným výjezdním příkazem s platností od 11. 8. 2021 do dne 10. 9. 2021.

15. Při výslechu do protokolu dne 15. 11 2021 odpovídal žalobce jen na některé otázky, do Tuniska se vrátit nechce, chce odjet do Rakouska. Cizinec též odmítl podepsat dokument k ověření totožnosti.
16. Správní orgán posoudil, že vyhoštění cizince je možné. U cizince je hodnověrně ověřena jeho totožnost. Velvyslanectvím Tuniské republiky mu byl vydán i náhradní cestovní doklad. Proces jednání s velvyslanectvím bude opět zahájen, ale bude zjednodušen, neboť totožnost a příslušnost žalobce již byla Tuniskem potvrzena. U vydaného náhradního cestovního dokladu vydaného dne 16. 4. 2021 již uplynula doba jeho platnosti a dle sdělení velvyslanectví vystaví pro cizince náhradní cestovní doklad pouze v případě, že bude vyhoštěn komerčním letem (sdělení ŘSCP ze dne 9. 8. 2021). Zabezpečení přepravních dokladů obstará ŘSCP. V současné době je možnost komerčních letů i za účasti eskorty, která bude dle zjištěného stavu nutností. Cizinec opakovaně deklaruje a jedná tak, že do domovského státu vycestovat nehodlá. Ostatně opakovaně cizinec sám svým jednáním zapříčinil zmaření svého vycestování. Cizinec ani po propuštění ze zajištění nečinil žádné kroky pro vycestování, i když si je vědom, že je osobou na území bez platného cestovního dokladu, oprávnění k pobytu a osobou, která byla do dne zajištění označena za nežádoucí osobu vedenou v SIS II.
17. Žalovaný se též podrobně se zabýval tím, zda by bylo možné uložit zvláštní opatření za účelem vycestování dle ust. § 123b zákona o pobytu cizinců, vyhodnotil, že jejich uložení by bylo neúčelné a nedostačující, je nebezpečí, že by v případě jejich uložení žalobce nadále z ČR nevycestoval. Poukázal na to, že žalobce neuvedl žádný vážný důvod ani překážku, proč by nemohl z ČR vycestovat, na mnoho otázek se odmítl vyjádřit.
18. Dobu 90 dnů stanovil žalovaný s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Především při stanovení doby trvání zajištění správní orgán přihlédl k době, která je nutná k zabezpečení přepravních dokladů, kdy ŘSCP obstarává letenku nebo vyjednává průvoz cizince přes jiné státy Evropské unie, kdy je nutné zajistit policejní eskortu přes dotčený stát, a komunikuje s Tuniskem, kde má

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

cizinec trvalý pobyt, o vzetí zpět cizince, přičemž doba k zajištění těchto náležitostí se pohybuje v řádu několika kalendářních dnů nebo týdnů. Vzhledem ke skutečnosti, že cizinec nedisponuje cestovním dokladem, je nutné pro stanovený cíl rozhodnutí zajistit cestovní doklad náhradní. Cizinci byl vydán již dříve náhradní cestovní doklad, u kterého, ale již skončila platnost, a tak bude ŘSCP žádat o vydání nového náhradního dokladu pro vycestování. Správní orgán je přesvědčen o tom, že bude možné zajistit cizinci cestovní doklad a realizovat jeho následné vycestování, i když v této oblasti opakovaně cizinec nespolupracuje a nemá ani zájem o spolupráci na vyřízení cestovního dokladu. Samotný akt dokončení vyhoštění je za daného stavu možný. V současné době je možnost komerčních letů, občané ČR do Tuniska běžně cestují komerčními lety bez obtíží. Žalovaný předpokládal let za účasti eskorty, která bude v případě žalobce nutností, aby nedošlo ke zmaření vyhoštění.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

19. Městský soud v Praze o věci samé rozhodl bez jednání dle ust. § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců, jelikož účastníci řízení v zákonné pětidenní lhůtě po podání žaloby nenavrhli projednání věci při ústním jednání a soud nepovažuje nařízení ústního jednání za nezbytné.
20. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu žalobcem uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a vycházel při tom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
21. Soud předně konstatuje, že zástupce žalobce k žalobě nepřipojil napadené rozhodnutí, jak vyžaduje § 71 odst. 2 s. ř. s., napadené rozhodnutí označil jako rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 11. 2021, č. j. KRPA-302363-14/ČJ-2021-000022-ZSV, ze správního spisu však vyplývá, že pod tímto číslem jednacím bylo rozhodnuto o správním vyhoštění, nikoli zajištění. Zástupce žalobce nereagoval ani na výzvu soudce (z časových důvodů zaslanou na email advokáta uvedený v evidenci ČAK, dne 17. 12. 2021). Soud však shledal, že z žaloby a žalobní argumentace je dostatečně zřejmé, že je požadováno zrušení rozhodnutí o zajištění žalobce ze dne 15. 11. 2021, č. j. KRPA-302363-16/ČJ-2021-000022-ZSV, soud proto žalobu projednal věcně.
22. Stěžejní žalobní námitka spočívala v tvrzené nezákonnosti napadeného rozhodnutí z důvodu nemožnosti naplnění účelu zajištění, tj. realizace správního vyhoštění. Žalobce uvedl, že k vyhoštění nebude poskytovat elementární součinnost, Tunisko se pak staví odmítavě k provedení deportace žalobce armádním speciálem, vyhoštění proto není možné. Závěr o realizovatelnosti vyhoštění není přezkoumatelně odůvodněn.
23. Zajištění podle zákona o pobytu cizinců představuje zcela mimořádný institut, neboť pro cizince znamená omezení jeho osobní svobody. Jedná se tak o citelný zásah do

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

jednoho ze základních práv jednotlivce zaručeného čl. 8 Listiny základních práv a svobod, a jako takový může být přípustný jen za podmínek přísně vymezených nejen zákonem, ale i ústavním pořádkem (viz např. usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, rozsudek téhož soudu ze dne 22. 7. 2010, č. j. 9 As 5/2010-74, či nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 10/08).

24. V rozhodnutí o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění se správní orgán nezbytně musí věnovat otázce, zda je správní vyhoštění stěžovatele alespoň potenciálně možné, jak již vyjádřil Nejvyšší správní soud v usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150, č. 2524/2012 Sb. NSS, dle něhož má „*správní orgán [...] povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. [...] O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu.*“
25. Předně soud zkoumal tvrzenou nepřezkoumatelnost úvah žalovaného k realizovatelnosti vyhoštění. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. obdobně usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-76, č. 1566/2008 Sb. NSS). Zrušení správního rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost soudem je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám správních rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze správní rozhodnutí meritorně přezkoumat. Žalovaný jasně a logicky popsal na straně 11 a 15, z jakých důvodů považuje správní vyhoštění za realizovatelné, námitka nepřezkoumatelnosti není důvodná.
26. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný přihlédl k pobytové historii žalobce, který byl od roku 2017 již pětkrát zajištěn za účelem správního vyhoštění, přičemž bylo zjištěno, že žalobcova nespolupráce ve věci jeho správního vyhoštění je dlouhodobého charakteru a jedná se již o trvalý postoj žalobce vůči orgánům Policie ČR. Žalobce dosud sám neučinil žádné kroky k vycestování z členských států EU, a to ani v době, kdy byl na svobodě, v průběhu všech řízení opakovaně nespolupracoval se správním orgánem ve věci přípravy realizace jeho správního vyhoštění a ve chvíli, kdy již mělo být správní vyhoštění jeho osoby zrealizováno (dne 27. 4. 2021), neboť správní orgány zajistily pro žalobce veškeré nezbytné dokumenty a další náležitosti, žalobce jej aktivně zmařil svým agresivním chováním před samotným nástupem do letadla v takové míře, která vedla k vyloučení jeho osoby ze sjednané přepravy komerčním letem. Právě přeprava komerčním letem na území Tuniska představovala poslední krok pro úspěšné zakončení realizace správního vyhoštění žalobce, žalobce však úmyslně a ze svého vlastního rozhodnutí

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

toto zmařil. Další pokus o realizaci správního vyhoštění dne 7. 6. 2021 se nemohl uskutečnit kvůli nesouhlasu domovského státu, když Tunisko vyjádřilo ochotu spolupráce při vydávání náhradních cestovních dokladů a při navracení svých občanů toliko v případě komerčních letů. Soud má shodně s žalovaným za to, že dobrovolné podrobení se rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce je v jeho případě zcela vyloučeno a realizace správního vyhoštění žalobce nelze dosáhnout jiným způsobem než zajištěním jeho osoby za účelem správního vyhoštění ve smyslu § 124 a souvisejících ustanovení zákona o pobytu cizinců, kdy příprava a výkon správního vyhoštění žalobce bude v rukou správního orgánu.

27. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí jednoznačně vyplývá, že žalovaný, resp. správní orgán zajišťující náležitosti k realizaci správního vyhoštění žalobce podle § 163 zákona o pobytu cizinců, činí veškeré kroky směřující k samotné realizaci správního vyhoštění žalobce, když prvním podstatným krokem je vyžádání náhradního cestovního dokladu. Tento krok již byl v minulosti úspěšně dokončen, avšak v mezidobí již skončila platnost dokladu. Lze však důvodně předpokládat, že nic nebrání jeho opětovnému vystavení. Žalovanému nelze v jeho postupu ničeho vytknout. Skutečnost, že se žalovaný snaží zajistit realizaci správního vyhoštění žalobce všemi myslitelnými postupy, mu rozhodně nelze přičíst k tíži, jeho snaha je příkladná a vše nasvědčuje tomu, že pokus o realizaci správního vyhoštění žalobce bude na základě postupu žalovaného v době zajištění žalobce možné realizovat, neboť se žalovanému, resp. správnímu orgánu zajišťujícímu náležitosti k realizaci správního vyhoštění žalobce, podaří zajistit vše potřebné – zejména obstarat přepravní doklady, letenky, eskortu žalobce, apod. V této souvislosti však nelze předjímat ani jakkoli vzít v úvahu možné úmyslné negativní chování žalobce, který se snaží realizaci správního vyhoštění v každém případě vyhnout. Takové jednání žalobce, kterým úmyslně maří postup správního orgánu směřující k realizaci správního vyhoštění jeho osoby, nelze v žádném případě přičítat žalobci v jeho prospěch.

28. V rozsudku ze dne 19. 1. 2021, č. j. 6 Azs 354/2020-27, Nejvyšší správní soud konstatoval, a to rovněž konkrétně k případu žalobce, následující: „Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 23. listopadu 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS shledal, že správní orgán má povinnost se zabývat v řízení o zajištění cizince možnými překážkami správního vyhoštění, předání nebo vycestování tohoto cizince v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo kdy před rozhodnutím o zajištění cizince vyšly najevo. V takové situaci je správní orgán povinen možné překážky správního vyhoštění, předání nebo vycestování cizince před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a [...] učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, předání nebo vycestování cizince alespoň potenciálně možné. Dle rozšířeného senátu bude taková úvaha na místě v případech, kdy budou správnímu orgánu již v době rozhodování zajištění známy skutečnosti, pro něž by správní vyhoštění představovalo nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života cizince, či skutečnosti svědčící o tom, že zajištěný cizinec je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, nebo o možných překážkách vycestování ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel namítá, že žalovaný v době, kdy byl stěžovatel zajištěn na základě rozhodnutí ze dne 24. října 2019, nedokázal zajistit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, a proto se měl zabývat tím, zda se mu to podaří nyní. Této námitce nelze přisvědčit. Nejvyššímu správnímu soudu je z jeho úřední činnosti,

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

konkrétně z rozsudku ze dne 22. července 2020 č. j. 6 Azs 119/2020-20, jímž byla zamítnuta kasací stížnost ve věci prodloužení posledního zajištění stěžovatele, známo, že úkony při přípravě vycestování stěžovatele na počátku roku 2020 komplikoval především naprosto pasivní přístup stěžovatele, který (stejně jako nyní) odmítl se žalovaným komunikovat a podepisovat jakékoli listiny, nespolupracoval ani při ověřování své totožnosti. Naproti tomu nebyla zjištěna žádná liknavost na straně žalovaného ani příslušných státních orgánů Tuniska. Ztěžování přípravy a realizace vycestování cizince v důsledku jeho vlastního jednání (odmítání jakékoli spolupráce) nelze řadit mezi možné překážky správního vyhoštění, které měl na mysli rozšířený senát ve výše citovaném usnesení. Tyto překážky totiž buď brání samotnému vydání rozhodnutí o správním vyhoštění (nepřiměřenost takového rozhodnutí s ohledem na soukromý a rodinný život cizince), zpříšňují podmínky pro jeho vydání (skutečnost, že je cizinec rodinným příslušníkem občana Evropské unie), nebo brání jeho výkonu (překážky vycestování podle § 179 zákona o pobytu cizinců, popřípadě vedení řízení o žádosti o mezinárodní ochranu – srov. § 119 odst. 7 zákona o pobytu cizinců). Oproti tomu nespolupráce stěžovatele při výkonu správního vyhoštění tento postup pouze komplikuje, avšak nevylučuje. Slovy rozšířeného senátu, v době vydání rozhodnutí o zajištění stěžovatele bylo jeho vycestování alespoň potenciálně možné. Obstrukční jednání navíc nemůže být stěžovateli ku prospěchu. Bylo by zcela proti smyslu a účelu institutu zajištění za účelem správního vyhoštění, pokud by jej nebylo možné použít v případě cizinců, u nichž lze očekávat maření úkonů potřebných pro jejich vycestování. Zajištění podle § 124 zákona o pobytu cizinců je totiž zajišťovacím institutem určeným právě pro řešení takových situací; pokud cizinec s příslušnými orgány spolupracuje, zpravidla je to důvodem pro uložení některého z mírnějších zvláštních opatření za účelem vycestování podle § 123b zákona o pobytu cizinců. Komplikace při přípravě a výkonu správního vyhoštění způsobené cizincem navíc nejen že nemohou zabránit zajištění cizince za účelem správního vyhoštění, ale naopak mohou ospravedlnit přísnější postup vůči němu, konkrétně prodloužení doby zajištění i nad obecně nepřekročitelných 180 dnů podle § 125 odst. 2 písm. a) a b) zákona o pobytu cizinců. Z uvedeného je zřejmé, že žalovaný nemusel posuzovat, zda je správní vyhoštění stěžovatele možné s ohledem na zkušenost s dřívějším zajištěním stěžovatele. Přesto tak alespoň stručně učinil, neboť konstatoval, že i přes tuto okolnost očekává, že ve stanovené době zajištění bude možné jeho účelu dosáhnout. Stěžovatelovy výtky proti rozhodnutí o zajištění jsou tak naprosto nedůvodné.“

29. V případě žalobce je nezbytné využít možnosti zajištění právě s ohledem na to, že žalobce se správními orgány nespolupracuje, což je zřejmé i z žalobcových dřívějších zajištění. I přes všechny obstrukce lze však s ohledem na postup správního orgánu dojít k závěru, že bude správní vyhoštění žalobce dosaženo, a to s největší pravděpodobností právě komerčním letem do Tuniska. Na tomto závěru nemůže ničeho změnit ani žalobcovo nepředvídatelné negativní jednání při pokusu o realizaci správního vyhoštění jeho osoby komerčním letem, kterým se žalobce v budoucnu může, ale nemusí bránit nucenému vycestování do Tuniska. Pokud žalobce v žalobě poukazuje či předpovídá své budoucí negativní jednání, kdy se bude po obstarání veškerých náležitostí opět snažit snahu správních orgánů o zrealizování správního vyhoštění zmařit (např. svou agresivitou), toto nelze hodnotit v jeho prospěch a nemá to žádný vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Skutečnost, že v případě žalobce bylo nutno přistoupit k již šestému zajištění, byla zapříčiněna výhradně vlastním přičiněním žalobce a nelze ji přičítat v neprospěch žalovaného, který v souladu s právní

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

úpravou činil a činí veškeré kroky k úspěšné realizaci správního vyhoštění. K témuž závěru dospěl též zdejší soud ve věci žalobce sp. zn. 2 A 21/2021, v rozsudku ze dne 8. 7. 2021 (když následně realizace vyhoštění nebyla možná z důvodu zrušení komerčních letů během léta 2021 z důvodu pandemie). Žalobní námitku tak soud shledal nedůvodnou.

30. Odkazoval-li žalobce na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 242/2016-24 ze dne 4. 1. 2017, odkazovaný rozsudek vycházel ze zcela jiného skutkového stavu. V odkazovaném případě se domovský stát jasně vyjádřil, že pokud se cizinec nebude chtít vrátit do Íránu dobrovolně, náhradní cestovní doklad mu ambasádou nemůže být vystaven. Stěžovatel přitom jednoznačně uvedl, že se do Íránu vrátit nechce, a bylo tedy zjevné, že mu cestovní doklad ambasádou vystaven nebude, a správní vyhoštění nebude moci být z tohoto důvodu realizováno. Nejvyšší správní soud tak zhodnotil, že existuje zásadní překážka realizace vyhoštění, správní orgán postupoval pouze formálně, když paušálně argumentoval hypotetickou možností, že náhradní cestovní doklad vydán bude, tento závěr neměl oporu ve skutkových zjištěních vyplývajících z obsahu správního spisu. V projednávaném případě je však situace zcela odlišná, vydání náhradního cestovního dokladu nejen že bylo přislíbeno (za dodržení podmínky realizace vyhoštění komerčním letem), ale již v minulosti (16. 4. 2021) bylo vydání tohoto dokladu dosaženo. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že je mu z praxe známo, že nespolupráce cizince získání náhradních cestovních dokladů ztěžuje, avšak nevylučuje. Dále žalovaný poukázal na to, že v současné době jsou komerční lety do Tuniska běžně vypravovány, k tomuto závěru žalobce nic nenamítal a v žalobě ani nenamítá.
31. Pokud žalobce poukazoval na zneužití institutu zajištění ke zlomení vůle žalobce, k tomuto tvrzení žalobce nesdělil, z jakých skutečností na zneužití usuzuje. Nebyly tvrzeny žádné nestandardní či nátlakové postupy vůči žalobci, nic nenasvědčuje ponížení jeho lidské důstojnosti (a to ani z obsahu správního spisu). Není správný předpoklad žalobce, že z důvodu neochoty jakékoli spolupráce se správním orgánem je automaticky jeho správní vyhoštění nemožné. Jak vyložil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 1. 2021, č. j. 6 Azs 354/2020-27, nespolupráce cizince při výkonu správního vyhoštění tento postup pouze komplikuje, avšak nevylučuje a obstrukční jednání nemůže být cizinci ku prospěchu. Bylo by zcela proti smyslu a účelu institutu zajištění za účelem správního vyhoštění, pokud by jej nebylo možné použít v případě cizinců, u nichž lze očekávat maření úkonů potřebných pro jejich vycestování. Komplikace při přípravě a výkonu správního vyhoštění způsobené cizincem navíc nejen že nemohou zabránit zajištění cizince za účelem správního vyhoštění, ale naopak mohou ospravedlnit přísnější postup vůči němu.
32. Soud tedy neshledal důvodnou námitku žalobce, že správní vyhoštění není reálně proveditelné, neshledal ani zneužití institutu zajištění. Jiné vady namítány nebyly, soud pak neshledal v řízení a napadeném rozhodnutí žádné vady, které by byl povinen zkoumat *ex officio*. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

33. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 23. prosince 2021

JUDr. Lenka Loudová v. r.

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.